

Gyors elhelyezkedés, biztos munkahely

belső munkaanyag DPR 2012-es eredményeiről (végzett hallgatók)

Készítette: Pappné Palovics Éva, Tamáska Máté

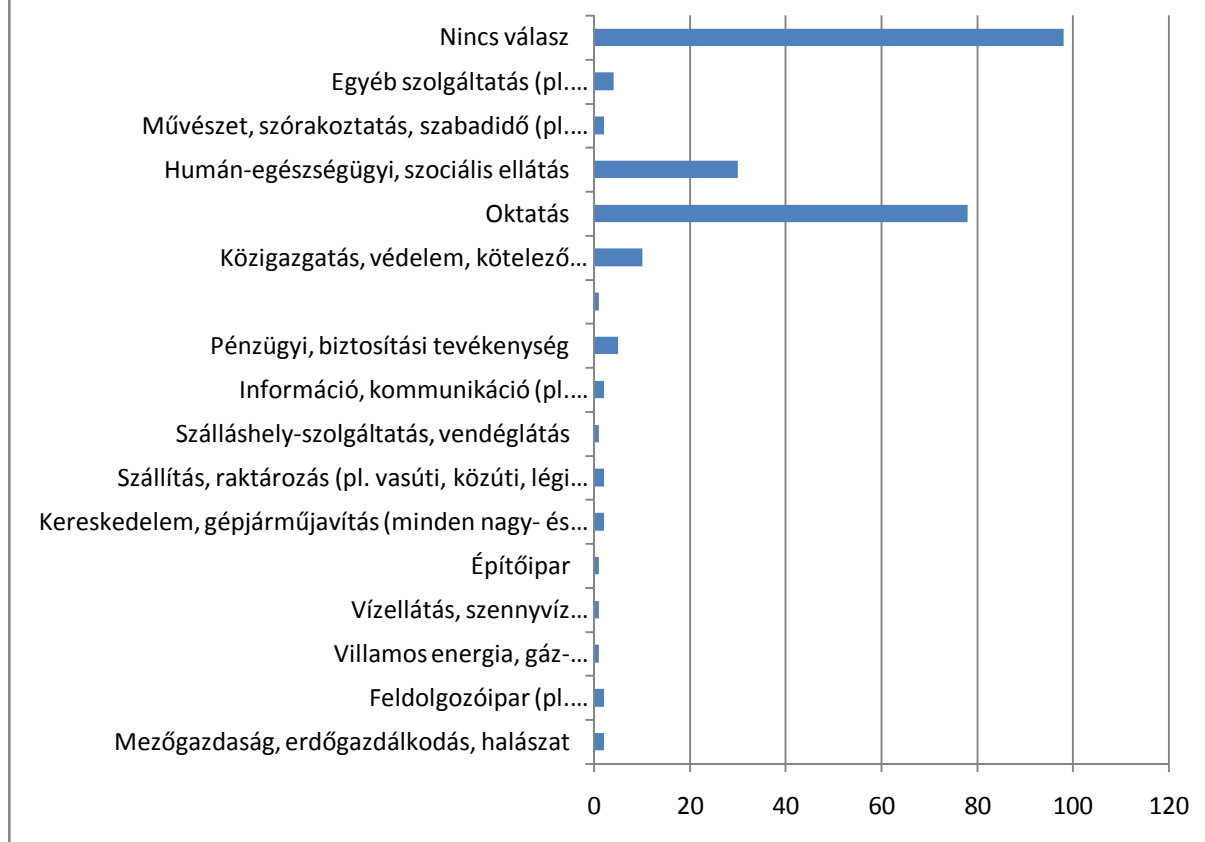
N=249

Vác, 2012. november 30.

A kérdőív elsősorban a végzett hallgatók munkaerő piaci beilleszkedését mérte. A felsőoktatási intézmények esetében, főként a gyakorlati tudást ígérő főiskolákon ennek különös jelentősége van. Előjáróban megállapíthatjuk, hogy e téren a végzett hallgatók nem állnak rosszul. A levelezősök eleve munkahelyről érkeztek, diplomájukkal erősíteni tudták pozíciójukat. Ugyanakkor – és ez még komolyabb eredmény – a fiatal pályakezdők elhelyezkedési esélyei sem rosszak. Komoly hiányosság ugyanakkor a külföldi tanulmányi- és munkatapasztalat hiánya. Itt természetesen nem arról van szó, hogy biztatnánk a fiatalokat hazájuk elhagyására, de kétségtelen, hogy a személyiség fejlődéséhez, saját országuk szociális viszonyainak jobb megítéléséhez fontos támpont lehetne a más országban látott eredmények, vagy éppen eredménytelenségek tanulmányozása. Annál is inkább fontos lenne a vendéghallgatói lehetőségek jobb kihasználtsága, mert a diplomaszerezés elhalasztásának legfőbb oka a hiányzó nyelvvizsga. A gyors mérleg után nézzük meg kicsit részletesebben, hogyan alakult a főiskola és a munkahely közötti átmenetet az elmúlt években.

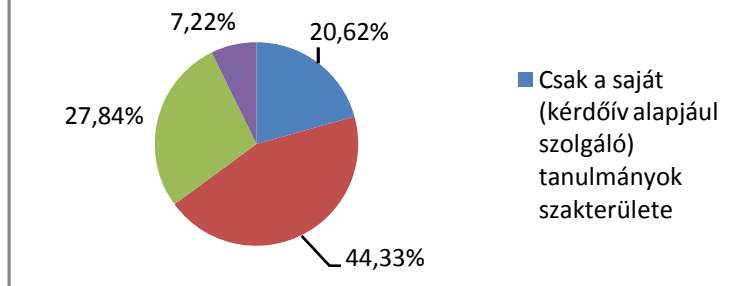
A főiskola legfontosabb szakjai, a tanító, az óvó- és szociálpedagógus. Ez az alaphelyzet nyilvánvalóan determinál egy sor munkaerő piaci kapcsolatot. Ilyen, hogy a munkába állók – illetve a munkájukat folytató levelezők – kb. 80 százaléka az állami szektorban, konkrétan a közoktatásban talált helyet **(5.16)**.

5.16. Kérjük, az alábbi listából válassza ki munkahelye ágazatát!

Ez főként a szociálpedagógusok számára tanulságos, akik elviekben más szociális területen (pl. hajléktalangondozás, idősek otthona stb.) is elhelyezkedhetnének (Ugyanakkor ne feledjük, hogy az adatfelvétel során a más szektorban elhelyezkedetteket a legnehezebb megtalálni). A szociális munkás és a szociálpedagógus szakma elválasztása a főiskola számára igen fontos, hiszen ezzel saját profilját, helyét tudja megerősíteni a szociális szakmákat kínáló intézmények között. A végzettség és a munkahely közötti nagy átfedésből következik, hogy a hallgatók azt kapják, amire számítottak, azaz munkahelyükön teljes mértékben fel tudják használni a főiskolán szerzett tudásukat (3.2.2).

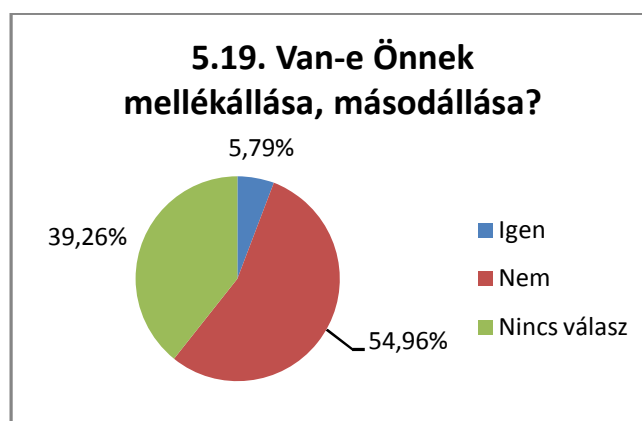
3.2.2. Véleménye szerint milyen szakterületen végzett tanulmányok felelnek meg a legjobban ennek a munkának?

A nem oktatási intézményben elhelyezkedő maradék 20% sem távolodott el messzire az eredeti szakjától. Döntő többségük a szociális ellátásban, illetve a humán egészségügyben helyezkedett el. A pályamódosítók aránya ezek után minimálisnak mondható, főként olyanok, akik eleve más szakterületen dolgoztak, a főiskolát pedig elsősorban a diploma megszerzése miatt választották.

Általában az iskolai munkaerőszektorra is jellemző adat lehet, hogy a tanítók, pedagógusok legtöbbször nincsen mellékállása (95%, 5.19).

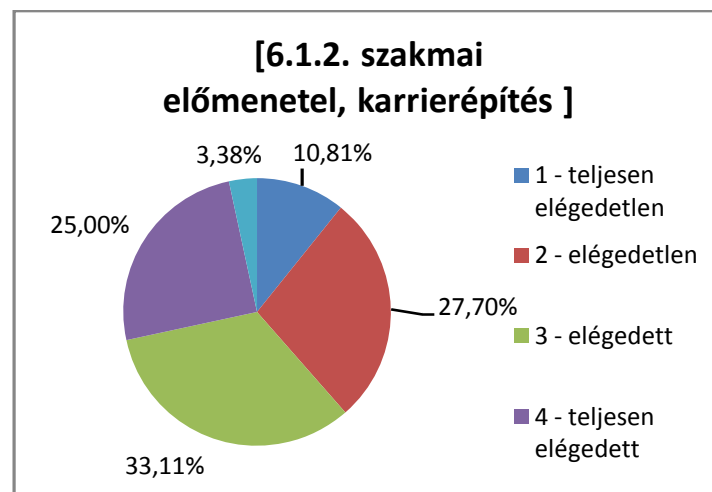
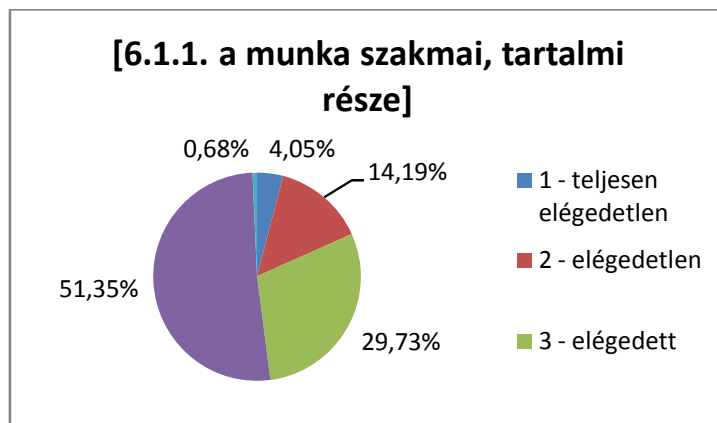
5.19. Van-e Önnek mellékállása, másodállása?

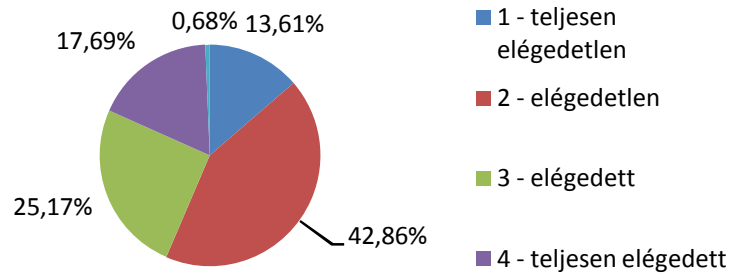
Annak ellenére van ez így, hogy legtöbbször elégedetlen a jelenlegi bérezésével. Noha a kérdőív erre nem tér ki, de a jellemzően fiatal női válaszadókból sejthető, hogy sokuk már családostól. Érdekes kutatási téma lehetne, vajon a családok miként kezelik a másodállás kérdését? Feltételezhető ugyanis, hogy a válaszadó fiatal nők esetében a másodállás „rejtett”, házimunkát jelent. A rájuk háruló házimunka miatt a negyven órás munkahét mellett már nem jut idejük és energiájuk plusz feladatok vállalására. Ugyancsak érdekes

kérdés, hogy a jövedelem kiegészítő munkavállalás hiánya pusztán női nemi szerepükből következik-e vagy kimutatható benne a keresztény értékrend hatása is, amely a családdal töltött időt a pénzbeli javak elé helyezi?

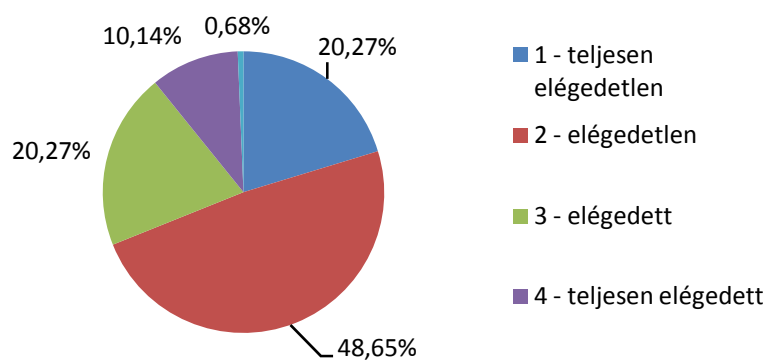
Részben az elhivatottság, a nem materiális javak fontosságát jelzik a munkahelyi elégedettség mutatók is. Mint már említettük az anyagi juttatásokkal a kérdezettek többsége elégedetlen (60%, **6.1.4**). Ennek ellenére a munkájuk tartalmával, sőt a karrierépítési lehetőségekkel is a legtöbben elégedettek (**6.1.1, 6.1.2**). A karrierépítést azonban megint csak a szakma általános megbecsültségéhez érdemes mérni, ami nem túl magas, legalábbis így érzik a megkérdezettek (**6.1.3**).

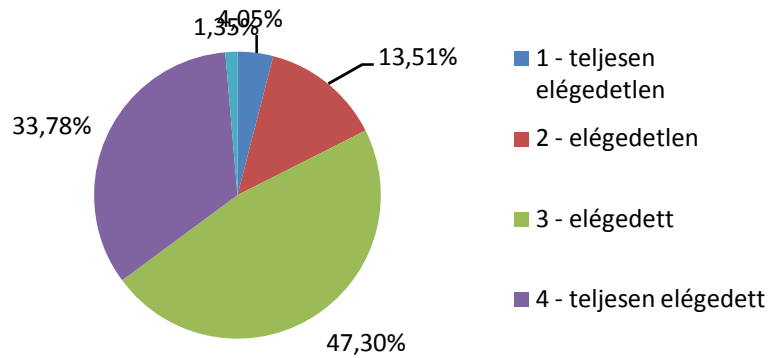
[6.1.3. a munka szakmai presztízse, társadalmi megbecsültsége]

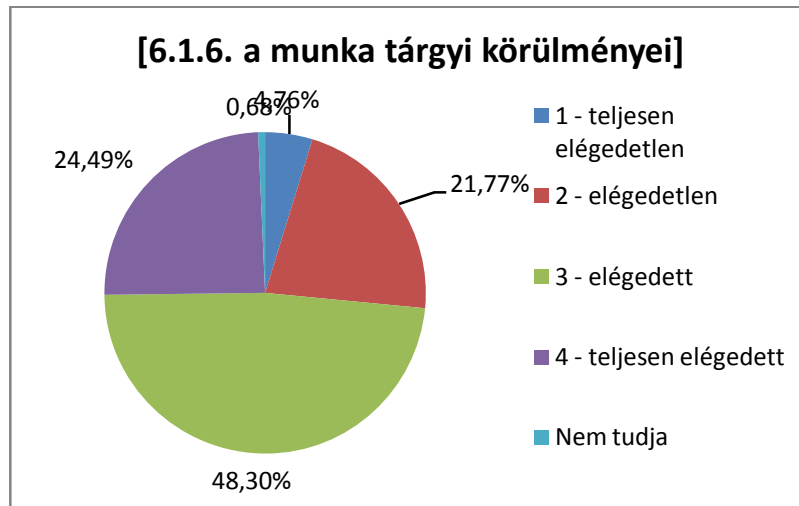

[6.1.4. jövedelem, juttatások]

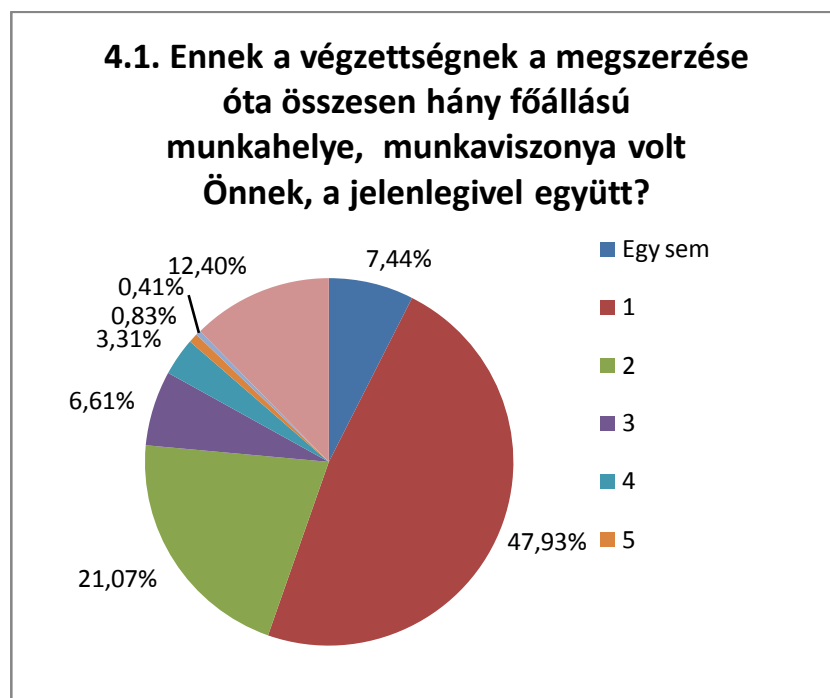

[6.1.5. a munka személyi körülményei]

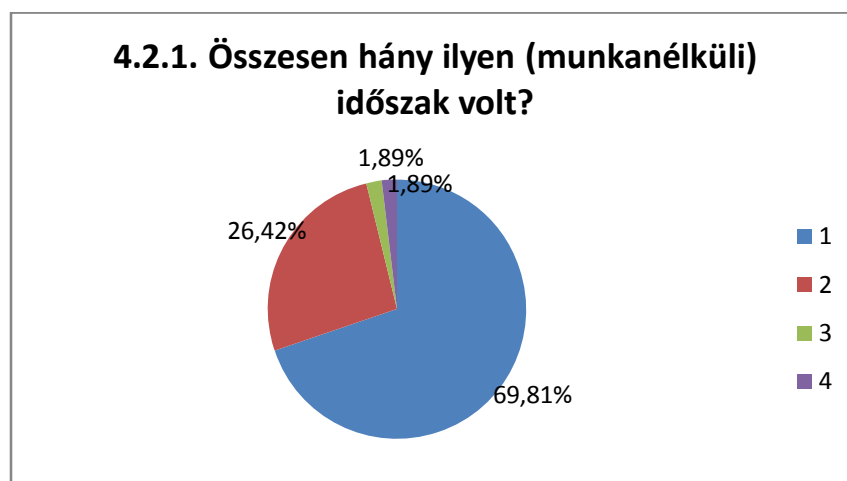

Annak ellenére azonban, hogy sem jövedelemben, sem megbecsülésben nem kiemelkedő a főiskolai pedagógus végzettség, más tekintetben komoly munkaerő piaci előnnyel rendelkezik, nevezetesen az elhelyezkedési esélyeket tekintve. A végzettség óta mindössze 7% azok aránya, akiknek nem volt munkaviszonya (4.1).

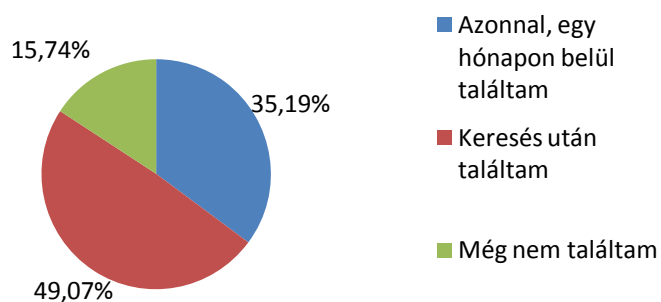

Az állami szektor, és általában az iskolai munkahelyek további előnye, hogy viszonylag stabil életpályát adnak. A megkérdezettek 60%-a maximum egyszer váltott munkahelyet az elmúlt években. Ebből következik, hogy csekélyek a két munkahely közötti munkanélküli periódusok is, sőt a sok esetben egyáltalán nincsenek. Főként a pályakezdőkkel magyarázható, hogy a kérdezettek 24 százaléka ennek ellenére volt már munkanélküli (4.2).

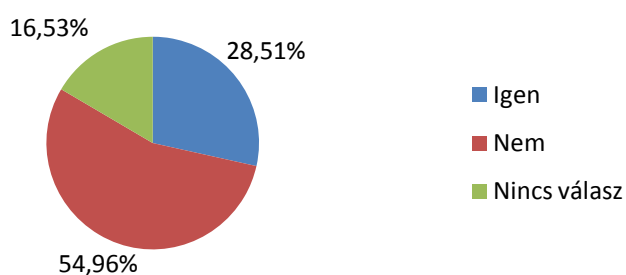

Ám ez inkább az átállás velejárója, hiszen, biztató adat, hogy közülük a legtöbben csupán egyszer szorultak ki a munka világából (4.2.1). A végzettség és a munkahelyek közötti kínálat-keresleti összehangoltságot jelzi, hogy a legtöbben, ha kerestek, viszonylag rövid időn belül találtak maguknak állást (3.3.3). Ebben nagy segítséget jelent a szakmai gyakorlat. Minden harmadik válaszadó a későbbiekben gyakorlati helyén kapott munkát (2.7.1).

3.3.3. Az abszolutórium megszerzése után talált-e munkát?

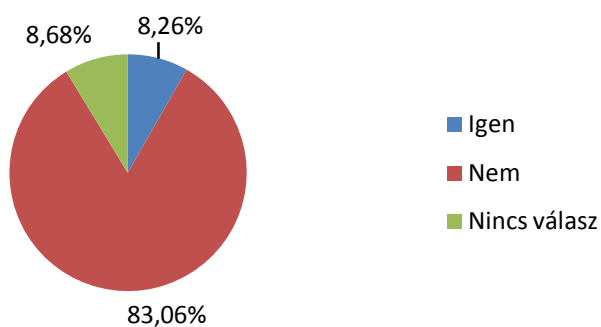

2.7.1. Gyakorlati helyén a későbbiekben alkalmazták-e?

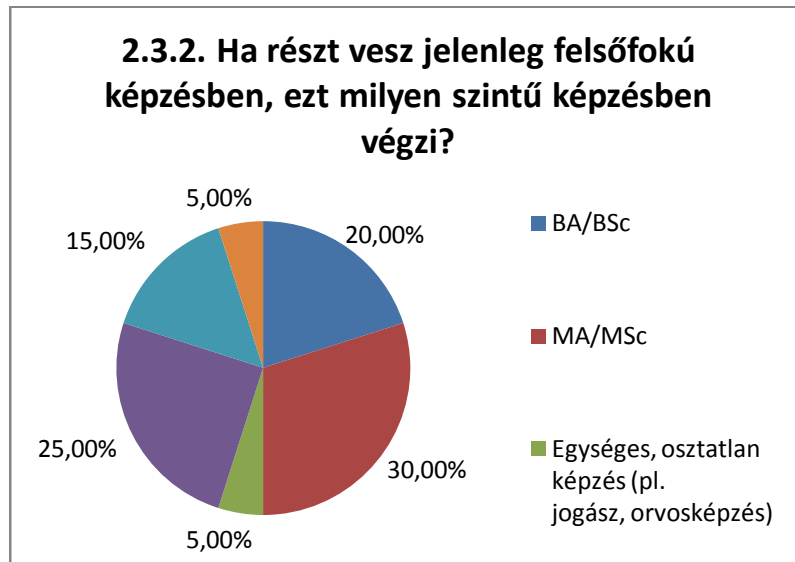

Részben a képzés gyakorlati orientáltsága miatt, részben más, a mobilitással összefüggő szociokulturális mintázatok miatt, viszonylag ritka, hogy a főiskoláról kikerülő diákok más felsőoktatási intézményben folytassák tanulmányaikat. Mindössze a válaszadók 8%-a nyilatkozott úgy, hogy jelenleg is részt vesz felsőfokú képzésben (2.3). Ám még ezen belül is csak 30% azok aránya, akik felfelé lépnek, azaz MA szakirányt végeznek (2.3.2).

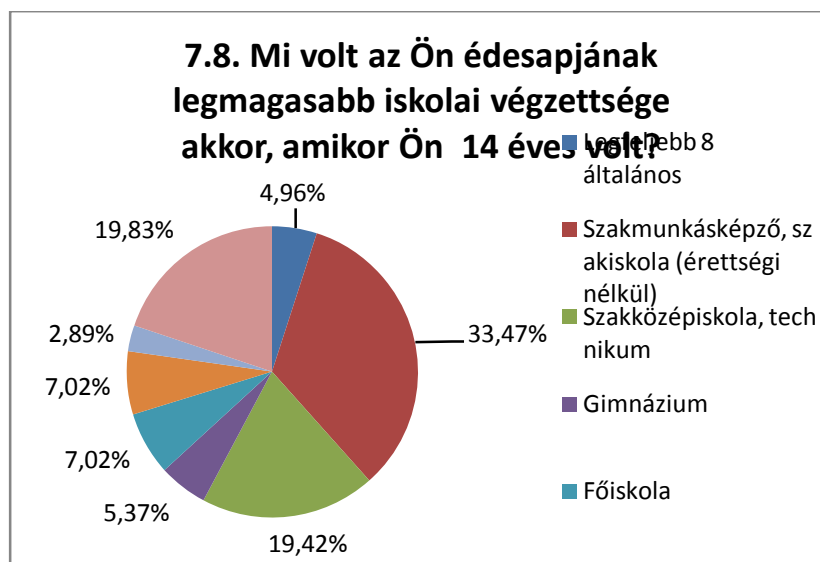
2.3. Részt vesz-e jelenleg felsőfokú képzésben?

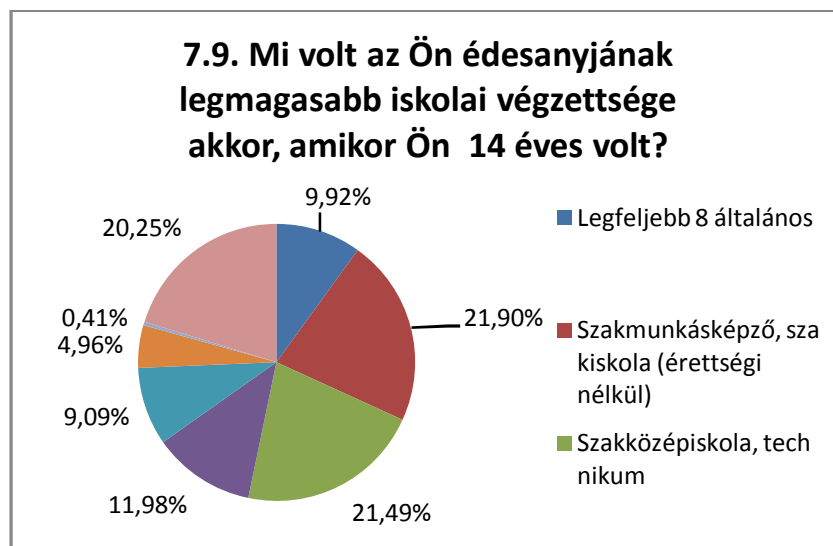

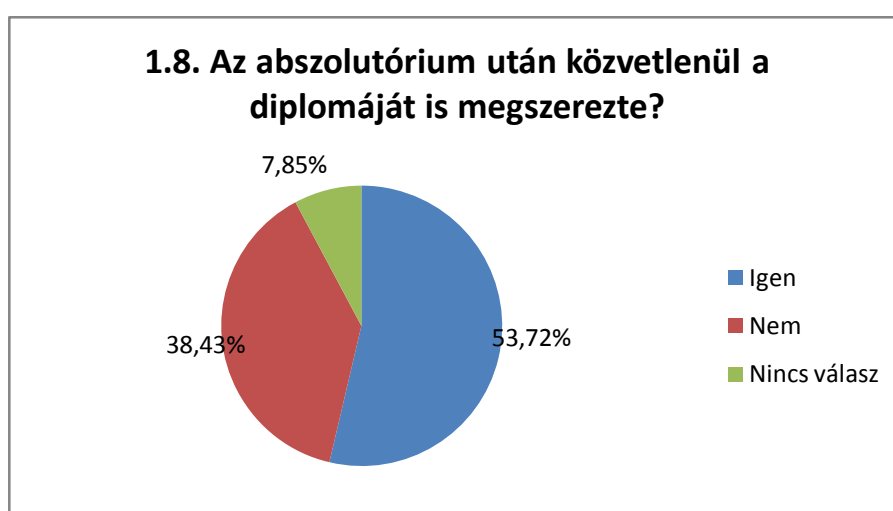

Az alacsony továbbtanulási arány két okkal is magyarázható. Egyrészt a hallgatók egy jelentős része –mint a fenti számok ezt bizonyítják - ténylegesen is szakmájában akar elhelyezkedni, ehhez pedig nem szükséges MA diplomát szerezni. A másik, hogy a hallgatók többségének családi háttéréből következően a BA diploma megszerzése önmagában komoly mobilitási eredménynek tekinthető. Nem szabad elfeledni, hogy a végzettek kb. 30%-nak a szülei érettségit sem szereztek (7.8, 7.9).

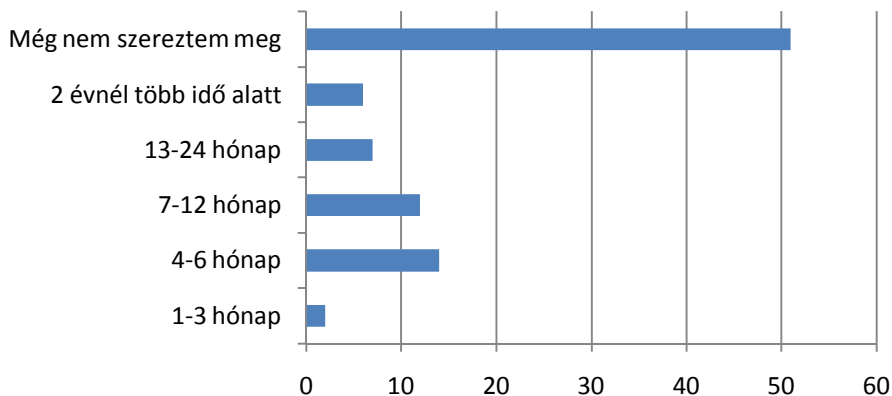

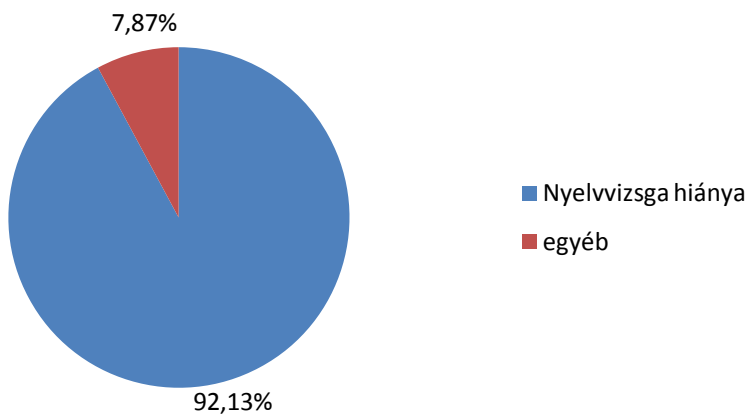
A továbbtanulás elmaradása tehát nem tekinthető strukturális problémának, hiszen csak azt fejezi ki, hogy a főiskolai diploma belépőt ad egy nem is olyan szűk munkaerő piaci szegmensbe. (Ne feledjük, hogy a továbbtanulási stratégia mögött sokszor a munkanélküliség elleni menekülés motivációja húzódik meg). Probléma azonban, hogy a diákok nem képesek önálló, céltudatos tanulásra. Ez leginkább a nyelvvizsga hiányában mutatkozik meg. Manapság, mikor tucatjával kínálják speciális vizsga-előkészítő kurzusait a nyelviskolák, némileg meglepő, hogy még mindig ilyen problémát jelent a nyelvtudás igazolása. Az abszolutóriumot szerzettek 38 % a nyelvvizsga hiánya miatt nem tudott azonnal diplomázni (1.8). Közülük pedig minden második két éven belül sem szerezte meg állami nyelvvizsgáját (1.8.1, 1.8.2, 1.8.4).

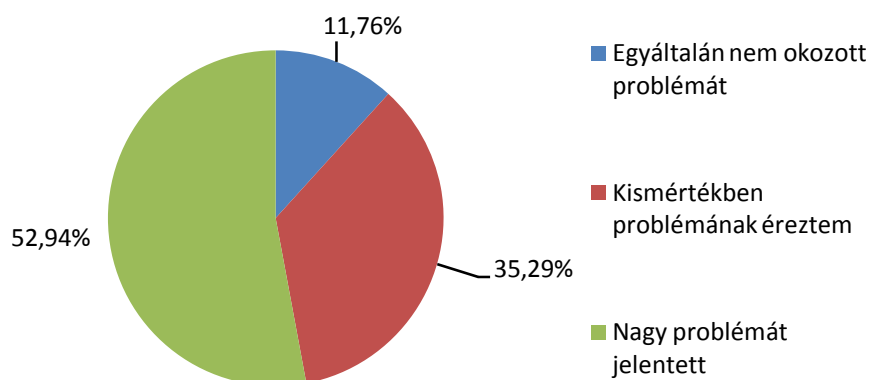
1.8.1. Az abszolutórium után hány hónappal szerezte meg a diplomát?

1.8.2. Mi (volt) a késedelem oka?

1.8.4. Érzi/érezte-e a diploma hiányát a munkaerő-piaci érvényesülésben?

Összességében elmondható, hogy a főiskola munkaerő piaci kapcsolata kiegyensúlyozottnak mondható. Azok közé az intézmények közé tartozik, amelyek nem ígérnek kiugró karrierlehetőségeket, ugyanakkor az itt szerzett tudással viszonylag könnyű stabil álláshoz jutni.